

Barcelona beurrà de l'Ebre o del Roine

Mentre que Aigües Ter Llobregat afirma que el transvasament del Roine és imprescindible per garantir l'abastament de Barcelona, l'economista J. C. Vergés diu que la demanda de l'Àrea Metropolitana ha patit una davallada i que hi ha solucions millors.

Els informes científics realitzats fins ara per estudiar la viabilitat del projecte de transvasament d'aigua del riu Roine fins Barcelona han estat tots positius i assenyalen aquest viaducte tècnicament possible i menys conflictiu que no un possible transvasament de l'Ebre. Aquests són els informes que Aigües Ter Llobregat (ATLL) fa servir per justificar la necessitat de dur aigua del Roine. El govern francès, però, ha demanat un altre informe a un comitè d'experts internacionals dirigits per Bernard Barraque, professor de la Universitat de Nanterre, i que ha demanat la col·laboració de Josep Carles Vergés. Aquest economista és membre de la Societat Catalana d'Economia i autor de l'estudi *Política econòmica para el agua*, publicat el 1998 pel Circulo de Empresarios. L'informe de Vergés estudia si la demanda d'aigua de Barcelona és realment suficient per justificar la construcció d'un aqüeducte de més de 300 quilòmetres i conclou que l'empresa ATLL —que abasteix d'aigua Aigües de Barcelona (AGBAR) i les altres empreses encarregades de distribuir-la per les llars— es basa en càlculs desproporcionats sobre la demanda de la ciutat de Barcelona per l'any 2025. Vergés afegeix que la possible demanda de la capital catalana podria cobrir-se amb un minitransvasament des del Segre fins el Cardener i la prolongació del minitransvasament de l'Ebre a Tarragona, només per a casos de necessitat. Almenys això és el que diu Vergés. L'empresa ATLL, per

ARXIU / EFE

la seva banda, assegura que l'informe de l'economista català no ha estat encarregat pel govern francès, sinó que Barraque i Vergés l'han fet per voluntat pròpia, sense cap encàrrec ministerial.

Ara mateix, l'informe que té damunt la taula el govern català és el que ATLL va demanar i que inclou estudis de finançament, jurídics, de la demanda futura d'aigua i estudis sobre l'impacte ambiental de l'opció de l'Ebre. A partir d'aquest informe el govern portarà al Parlament una proposta per a solucionar els problemes de sequera que pateix l'Àrea Metropolitana de Barcelona, que, bàsicament, segons fonts d'ATLL, "ha d'optar entre agafar aigua del Roine o de l'Ebre".

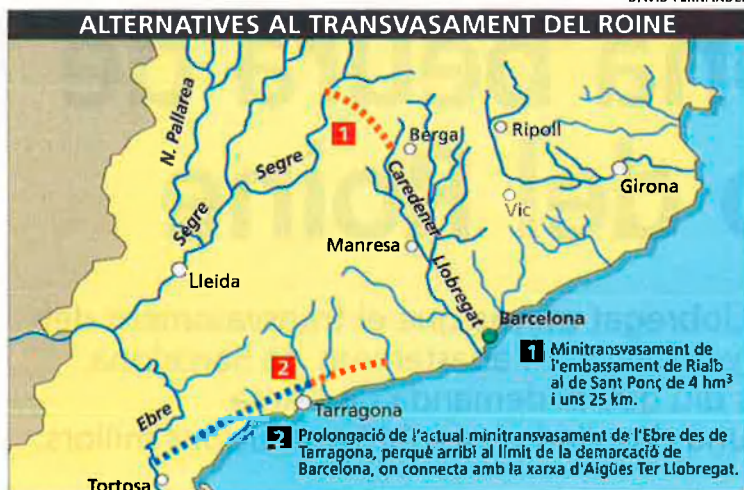
La xarxa regional que gestiona

ATLL serveix a tots els dipòsits municipals un total de 325 hm³/any. Això, sumat als 175 hm³/any que els municipis extreuen de recursos locals, generalment subterranis, fa un total de 500 hm³/any per a una població de 4,4 milions de persones, és a dir, 113 m³/habitant i any. L'empresa preveu que el 2025 la demanda sigui de 650 hm³/any per a una població de cinc milions d'habitants. Com a conseqüència "d'una disminució dels recursos subterranis disponibles per manca de qualitat (nitrats, intrusió marina) i disminució dels recursos del Llobregat per manca de garantia i per problemes d'excés de sodi i potasi", segons ATLL, "arribem a una necessitat de recursos addicionals de 325 hm³/any". Això justificaria, evidentment, un

L'embassament de Rialb podria ser una solució alternativa al transvasament del Roine, segons Vergés. Tan sols caldria fer una canalització de 25 km fins al Cardener, que dona aigua al Ter.

La demanda d'aigua ha minvat un 10% en 6 anys

DAVID FERNÁNDEZ

transvasament del Roine, però tan sols caldria prendre un 0,6% del seu cabal mitjà.

Tot i això Verger, en el seu informe, posa en dubte aquestes previsions de futura demanda, basant-se en les dades sobre l'evolució de la demanda en els últims anys. A banda d'assenyalar que l'evolució de la població potser no seguirà les previsions d'ATLL (que es basa en el Pla Territorial Metropolità de Barcelona), Vergés destaca que la demanda ha patit una davallada en els últims anys. Per raó dels preus de l'aigua –Barcelona té l'aigua més cara de l'estat després de Canàries– o per altres raons, el consum total d'aigua a l'àrea de Barcelona ha caigut un 10% entre el 1991 i el 1997: dels 341 hm³ del 1991 s'ha passat a 307 hm³. I la demanda d'aigua d'ATLL, proporcionalment, encara ha baixat més: un 20% en aquells sis anys. Paral·lelament, han minvat el consum d'aigua per persona i el consum industrial: segons dades del primer client d'ATLL, AGBAR, el consum domèstic ha caigut un 15% entre 1989 i 1997. Pel que fa al consum industrial, encara ha patit una davallada més forta: del 20% entre 1992 i 1998. Segons ha explicat Vergés a EL TEMPS, "ATLL s'ha inventat el concepte de 'demanda latent', segons el qual, tot i que baixa el consum d'aigua, la gent està disposada a consumir-ne més". Aquesta teoria, diu Vergés, "suposa que, si hi ha prou aigua, els ajuntaments tancaran els pous que ara tenen

oberts i compraran l'aigua a ATLL, però això és una suposició seva que no té per què complir-se". El resultat, segons Vergés, és que ATLL "està definint la demanda segons l'oferta existent".

Tot basant-se en les dades d'ATLL, Vergés defensa que en els últims deu anys no hi ha hagut una situació d'emergència, com hi havia hagut abans i, que, fins i tot quan n'hi havia, mai no coincidien situacions de crisi a la conca del Ter i del Llobregat: una de les dues sempre té prou aigua.

De fet, la situació més urgent dels darrers anys és la d'aquest estiu. Pel que fa al moment actual, però, cal recordar que Iniciativa per Catalunya va denunciar que els mesos de juliol i agost el Ter va desembassar 24 hm³, una quantitat molt per damunt de la mitjana que es va produir precisament quan baixa la demanda a l'àrea de Barcelona, i que suposaria dos o tres mesos d'abastament de la ciutat. Quan els parlamentaris d'IC van denunciar això el març, consideraven que aquest desembassament responia als interessos de les hidroelèctriques, però assenyalaven que acabaria afavorint la percepció que és imprescindible un transvasament.

Les solucions de Vergés. En el seu informe, Josep C. Vergés fa també una sèrie de propostes alternatives al transvasament del Roine que ell considera més rendibles. En primer lloc, Vergés proposa un minitransvasament de l'embassament de Rialb, al riu Segre, a l'embassa-

ment de Sant Ponç, al riu Cardener (conca del Ter), de només 4 hm³ i uns 25 quilòmetres de llargària. Això, segons Vergés, seria prou per satisfer les necessitats futures de l'àrea de Barcelona però, com a suport per èpoques d'escassetat greu, aconsella allargar el minitransvasament Ebre-Tarragona fins al límit provincial de Barcelona, on ja connectaria amb la xarxa d'ATLL.

L'estudi d'ATLL ha tingut en compte que el transvasament de l'Ebre provoca reaccions contràries mentre que el del Roine, no. Però això, segons la professora de la Universitat de Perpinyà Sylvie Clarimont (vegeu entrevista p. 25), no és del tot cert: sembla que els pagesos del Rosselló desconfien d'aquesta infraestructura per por que això permeti als pagesos pròxims a Barcelona aconseguir més aigua i més competitivitat.

Els transvasaments del Segre i l'Ebre són les opcions principals, tot i que Vergés també proposa aprofitar més l'aquífer del Llobregat i reutilitzar l'aigua en els jardins i camps de golf. Una altra cosa que l'economista destaca és la diferència de preus de l'aigua per a ús agrícola i per a consum humà: "Els pagesos paguen 1 pta./m³ mentre que el metre cúbic a Barcelona és paga a més de 200 pessetes. Aquesta desproporció és encara major si tenim en compte que la major part de l'aigua, un 80% del total, es dedica a l'agricultura."

Segons Vergés, una política hidràulica racional a la conca central de l'Ebre també donaria més cabal a aquest riu. L'economista assegura que a l'Aragó s'hi dediquen uns 3.500 hm³/any a regadiu, la meitat dels quals es perden perquè els canals estan mal fets. I a Saragossa es gasten 80 hm³/any d'aigua, dels quals la meitat es perden per una mala gestió municipal. "Tot i que perden 1.750 hm³ per un costat i 40 per l'altre –rebla Vergés– la Unió Europea subvenciona a Saragossa un programa especial perquè els consumidors es continguin en el consum domèstic i la ciutat pugui estalviar-se un hectòmetre cúbic cada any".

À. M.